

OBVODNÝ BANSKÝ ÚRAD v BRATISLAVE

Správa
o činnosti štátnej banskej správy
za obvod pôsobnosti
Obvodného banského úradu v Bratislave
v roku 2023

(2. exemplár pre HBÚ)

Obsah

Strana:

Predhovor	1
1 ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY	1
1.1 Hlavný banský úrad	2
Sídlo a kontakty	2
Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia	2
1.2 Obvodný banský úrad v Bratislave	2
Sídlo a kontakty	2
Personálne obsadenie k 31.12.2023	2
2 ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU	3
2.1 Hlavný banský úrad	3
2.2 Obvodný banský úrad v Bratislave	3
3 ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU	6
3.1 Banská – správna činnosť	6
3.1.1 Správne úkony	6
3.1.2 Riadne a mimoriadne opravné prostriedky	6
3.1.3 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie plynov a kvapalín	7
Úhrady za dobývací priestor	7
Úhrady za vydobyté nerasty	7
Úhrady za uskladňovanie plynov a kvapalín	8
3.1.4 Správne poplatky	8
3.2 Výkon hlavného dozoru	8
3.2.1 Inšpekčná činnosť	8
3.2.2 Sankcie	8
3.2.3 Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov	8
3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy	9
3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti	9
3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami	9
3.2.7 Medzinárodná spolupráca	9
3.2.8 Prednášková činnosť	9
4 BANSKO – HOSPODÁRSKY VÝVOJ	9
4.1 Uhlie	10
4.2 Ropa a zemný plyn	10
Zhodnotenie ťažby ropy	10
Zhodnotenie ťažby gazolínu	11
Zhodnotenie ťažby zemného plynu	11
4.3 Rudy	12
4.4. Nerudné suroviny	12
4.4.1 Magnezit	12
4.4.2 Soľ	12
4.4.3 Stavebný kameň	12
4.4.4 Štrkopiesky a piesky	13
4.4.5 Tehliarske suroviny	13
4.5 Vápence a cementárske suroviny	14
4.5.1 Vápence pre špeciálne účely	14

4.5.2 Vápence vysokopercentné	14
4.6. Ostatné suroviny	14

5 BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI 15

5.1 Vývoj pracovnej úrazovosti	15
5.1.1 Závažné pracovné úrazy a havárie	16
5.1.2 Rozbor zdrojov a príčin pracovných úrazov	16
5.1.3 Choroby z povolania	16
5.2 Banská technika a bezpečnosť práce	17
5.2.1 Hlbinné dobývanie	17
5.2.1.1 <u>Bezpečnosť podzemných diel</u>	17
5.2.1.1.1 Zvislé banské diela	17
5.2.1.1.2 Dlhé banské diela	17
5.2.1.1.3 Likvidácia vyrúbaných priestorov	18
5.2.1.2 <u>Dobývanie</u>	18
5.2.1.3 <u>Vetranie</u>	18
5.2.1.4 <u>Ochrana proti požiaru a výbuchu</u>	18
5.2.1.4.1 Protipožiarna ochrana v podzemí	18
5.2.1.5 <u>Strojné a elektrické zariadenia</u>	18
<u>Raziace a nakladacie zariadenia</u>	18
<u>Dobývacie stroje</u>	18
<u>Dopravné zariadenia</u>	18
<u>Koľajová doprava</u>	18
<u>Doprava pásovými dopravníkmi</u>	19
<u>Bezkoľajová doprava</u>	19
<u>Zvislá doprava</u>	19
<u>Elektrické zariadenia</u>	19
<u>Odvodňovanie baní</u>	19
<u>Ochrana proti prievalom vôd</u>	19
<u>Úprava a zušľachťovanie nerastov</u>	19
5.2.2 Povrchové dobývanie	19
5.2.2.1 <u>Dobývanie</u>	19
5.2.2.2 <u>Strojné a elektrické zariadenia</u>	20
<u>Strojné zariadenia</u>	20
Pri dobývaní stavebného kameňa a vápenca	20
Pri dobývaní štrkopieskov a pieskov	20
Pri dobývaní tehliarskych surovín	20
Pri dobývaní ostatných surovín	20
<u>Elektrické zariadenia</u>	20
5.2.3 Výbušniny	21
5.2.4 Sprístupnené podzemné priestory	24
5.2.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry	24
Hermetičnosť	26
Podzemné opravy sond	26
Využívanie geotermálnej energie	27
5.2.6 Ostatné činnosti vykonávané banským spôsobom	27
5.2.7 Vyhradené technické zariadenia	28
5.2.7.1 <u>Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach</u>	28

5.2.7.2	<u>Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení</u>	29
4.2.7.3	<u>Prehľad významnejších VTZ</u>	29
5.3.	Banská záchranná služba	29
6.	BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	29
	Územné plánovanie	30
6.1	Odvaly, výsypky a odkaliská	30
6.2	Rekultivácia plôch	31
6.3	Ochrana povrchu	31

Prílohy k ročnej správe

Tabuľky 1 až 48 (vyjmúc tabuľky 24 a 25)

Príloha 49 zoznam dozorovaných organizácií

Správa o činnosti štátnej banskej správy za obvod pôsobnosti Obvodného banského úradu v Bratislave v roku 2023

Predhovor

Táto správa o činnosti štátnej banskej správy za obvod pôsobnosti Obvodného banského úradu v Bratislave bola spracovaná na základe správ o vykonanej banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom a inej činnosti upravenej bankými predpismi jednotlivých subjektov, ktoré v tejto oblasti vykonávajú svoju podnikateľskú činnosť, ako aj z poznatkov, ktoré tunajší úrad získal pri výkone svojich kompetencií. Aj v roku 2023 úrad plnil náročné úlohy súvisiace najmä s väčším množstvom právne zložitejších podaní pri pretrvávajúcom neobsadení všetkých štátnozamestnaneckých miest na úrade.

1 ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY

Organizáciu štátnej banskej správy upravuje § 38 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov. Orgánmi štátnej banskej správy sú:

- a) Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, ako ústredný orgán štátnej banskej správy, so sídlom na ulici Mlynské Nivy 44/a v Bratislave,
- b) Hlavný banký úrad**, ako národný orgán štátnej banskej správy, so sídlom na ulici Kammerhofská č. 25 v Banskej Štiavnici,
- c) obvodné banké úrady, a to:**
 - 1. Obvodný banký úrad v Bratislave**, so sídlom na ulici Mlynské nivy 44/b, 821 09 Bratislava,
 - 2. Obvodný banký úrad v Banskej Bystrici**, so sídlom na ulici 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica,
 - 3. Obvodný banký úrad v Košiciach**, so sídlom na ulici Timonova 23, 041 57 Košice,
 - 4. Obvodný banký úrad v Prievidzi**, so sídlom na ulici 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica,
 - 5. Obvodný banký úrad v Spišskej Novej Vsi**, so sídlom na ulici Timonova 23, 041 57 Košice.

Obvody pôsobnosti jednotlivých obvodných bankých úradov upravuje Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 146/2020 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankých úradov v znení vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 313/2020 Z. z..

1.1 Hlavný banský úrad

Sídlo a kontakty

Sídlo : Kammerhofská 25,
969 50 Banská Štiavnica

Fax : 045/6782 288

E – mail : hbu@hbu.sk

Webové sídlo : www.hbu.sk

Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia

Údaje vyplňuje Hlavný banský úrad so sídlom v Banskej Štiavnici (ďalej len „HBÚ“).

1.2 Obvodný banský úrad v Bratislave

Sídlo : Mlynské nivy 44/b, 821 09 Bratislava

Kontakty : 02/5341 73 06 (sekretariát predsedu s možnosťou prepojenia na všetkých zamestnancov úradu)

02/5341 65 38 (hlavný obvodný banský inšpektor – priama linka)

E – mail : obuba@obuba.sk

Číslo e-schránky : E0005593218

Webové sídlo : www.hbu.sk

Personálne obsadenie k 31.12.2023:

PhDr. Ing. Peter Čulen – predseda úradu

Anna Kľučková – referent v kancelárii predsedu úradu

Ekonomicko prevádzkový referát:

Judita Gulyášová - samostatný referent (do 30.09.2023)

Útvar hlavného obvodného banského inšpektora

Ing. Pavel Gašparík - hlavný obvodný banský inšpektor

Ing. Michal Berenčík – obvodný banský inšpektor

Ing. Klára Hricová - obvodný banský inšpektor (do 31.03.2023)

Ing. Zoltán Nagy - obvodný banský inšpektor

Ing. Marta Völpelová - obvodný banský inšpektor

Ing. Marcela Rohlíčková – obvodný banský inšpektor (do 31.08.2023)

Mgr. Kristína Kotrusová – obvodný banský inšpektor (materská dovolenka od 24.10.2022)

Mgr. Michal Rajnoha - obvodný banský inšpektor

Mgr. Karin Kotránová - obvodný banský inšpektor (od 21.11.2023)

2 ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

2.1 HLAVNÝ BANSKÝ ÚRAD

Údaje vyplňuje HBÚ.

2.2 Obvodný banský úrad v Bratislave

Obvodný banský úrad v Bratislave (ďalej len „OBÚ v Bratislave“ alebo „úrad“) pri výkone hlavného dozoru vykonáva prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontroluje, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon SNR č. 51/1988 Zb.“), zákona č. 58/2014 Z. z. o výbušnínach, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 58/2014 Z. z.“), a predpisov vydaných na ich základe, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výrobu výbušnín a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, skladovanie a evidenciu pyrotechnických výrobkov u výrobcu, dovozcu a predajcu, ako aj z iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí, zisťuje na mieste stav, príčiny a následky závažných pracovných úrazov v organizáciách, pri ktorých nastala smrť, došlo k strate orgánu alebo jeho funkčnosti; ďalej zisťuje na mieste stav, príčiny a následky závažného ohrozenia bezpečnosti prevádzky v organizácii alebo celospoločenského záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nariaďuje odstrániť zistené závady a nedostatky. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky je oprávnený nariaďovať nevyhnutné opatrenia. Ak zistí závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďuje zastavenie prevádzky organizácie alebo jej časti, prípadne ich technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad, je povinný bez zbytočného odkladu preskúmať odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce podľa osobitného predpisu, dozerá na stav, vybavenie a činnosť banskej záchrannej služby a preveruje odbornú spôsobilosť jej vedúcich zamestnancov s výnimkou zamestnancov hlavných banských záchranných staníc a obvodných banských záchranných staníc, dozerá, či organizácie riadne vedú evidenciu a registráciu pracovných úrazov a vyhodnocujú zdroje a príčiny úrazovosti, preveruje, či organizácia vykonávajúca banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom je spôsobilá vykonávať skúšky a revízie, montovať, opravovať vyhradené technické zariadenia slúžiace na vykonávanie banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, vydáva jej príslušné povolenie, prípadne jej toto povolenie odníma, kontroluje vykonávanie prehliadok a skúšok technických zariadení, preveruje skúškami u pracovníkov znalosť predpisov, ktorú títo pracovníci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzuje odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon vybraných funkcií a vydáva im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odníma, plní úlohy orgánu

zodpovedného za posudzovanie odpadov z ťažobného priemyslu umiestnených na odvaloch, odkaliskách alebo iných úložiskách hmôt, určuje, mení alebo zrušuje chránené ložiskové územia, dobývacie priestory a chránené územia pre osobitné zásahy do zemskej kôry a vedie ich evidenciu, vydáva predchádzajúce rozhodnutie na zmluvný prevod dobývacieho priestoru, povoľuje otváрку, prípravu a dobývanie výhradných ložísk a v určených prípadoch vyhľadávanie a ložiskový geologický prieskum výhradných ložísk banskými dielami; pred zastavením prevádzky v banských dielach a lomoch povoľuje zabezpečenie alebo likvidáciu hlavných banských diel a lomov, predlžuje platnosť povolení banskej činnosti, povoľuje banské diela a banské stavby pod povrchom vrátane stavieb na povrchu bezprostredne slúžiacich ich prevádzke, a to ťažné veže, jamové budovy, strojovne ťažných strojov, ventilátorovne a banské stavby slúžiace otváрке, príprave a dobývaniu výhradného ložiska a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním v lomoch a skrývkach v hraniciach vymedzených čiarou skutočne vykonanej skrývky alebo vykonávanej ťažby, pokiaľ sa nevykonala rekultivácia pozemku a ich užívanie, zmeny a odstránenie, určuje nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk, ak by otvárkou, prípravou a dobývaním bola ohrozená prevádzka alebo využitie výhradného ložiska v dobývacom priestore inej organizácie, nariaďuje, ak je to z hľadiska bezpečnosti prevádzky nevyhnutné, aby časť výhradného ložiska v dobývacom priestore jednej organizácie vydobyla iná organizácia, alebo ak je potrebné, aby si organizácia zriadila banské dielo v dobývacom priestore inej organizácie; rovnako postupuje, ak je nevyhnutné spoločné užívanie banských diel a zariadení, povoľuje dobývanie ložísk nevyhradených nerastov, ako aj zabezpečenie banských diel a lomov a likvidáciu hlavných banských diel a lomov, banské stavby slúžiace dobývaniu ložiska nevyhradeného nerastu a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním vrátane umiestnenia stavby, ich užívanie, zmeny a odstránenie, v lomoch v hraniciach územia vymedzeného v rozhodnutí o využití územia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu, ak sa nevykonala rekultivácia pozemku, vydáva záväzné stanovisko na povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území a chránenom území pre osobitné zásahy do zemskej kôry a k rozhodnutiu o využití banských diel, banských stavieb a lomov na iné účely po trvalom zastavení prevádzky v banských dielach a lomoch, nariaďuje vyhotovenie alebo doplnenie banskomeračskej a geologickej dokumentácie, ak chýbajú, sú neúplné alebo ak sú v nich závady, povoľuje sprístupňovanie banských diel a starých banských diel pre muzeálne a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave, osobitné zásahy do zemskej kôry a likvidáciu starých banských diel, povoľuje ťhacie práce a ohňostrojné práce, predlžuje platnosť rozhodnutí o povolení ťhacích prác a ohňostrojných prác, povoľuje vyhľadávanie nevybuchutej munície, povoľuje umiestnenie, stavbu a užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín v prípadoch a za podmienok ustanovených § 18 a 19 zákona č. 58/2014 Z. z., vedie evidenciu organizácií, ktorým vydal povolenie na vykonávanie ťhacích alebo ohňostrojných prác, povolenie na odber výbušnín a povolenie na užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín, vydáva, mení a zrušuje banské oprávnenia a vedie banský register, povoľuje odber výbušnín, v rámci inšpekčnej činnosti preveruje podania fyzických osôb a právnických osôb, ktoré upozorňujú na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov uvedených v § 39 ods. 1 zákona SNR č. 51/1988 Zb. organizáciami, pri vykonávaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, alebo inej činnosti upravenej týmto zákonom, vykonáva správu úhrad za dobývacie priestory, úhrad za nerasty vydobyté z výhradných ložísk a úhrad za uskladňovanie plynov, alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch, plní ďalšie úlohy

vyplývajúce preň z banského zákona, zákona SNR č. 51/1988 Zb. a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, vykonáva štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 24 zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úrad rozhoduje o povolení výnimky z niektorých ustanovení tohto zákona, rozhoduje o zaradení úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, do zodpovedajúcej kategórie, schvaľuje plán nakladania a jeho zmeny, povoľuje zriadenie, užívanie, zmeny a uzavretie úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, prijíma oznámenia a správy prevádzkovateľov a nariaďuje potrebné opatrenia týkajúce sa úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a zabezpečuje vypracovanie znaleckého posudku týkajúceho sa takéhoto odvalu a odkaliska, vydáva súhlas s uzavretím úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a nariaďuje vykonanie potrebných opatrení na takomto odvale a odkalisku po jeho uzavretí, prijíma oznámenie prevádzkovateľa o vytvorení osobitného účtu na odvádzanie účelovej finančnej rezervy pre úložisko, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, každoročne kontroluje výšku odvedených prostriedkov a vydáva súhlas na čerpanie prostriedkov z tohto účtu, informuje ministerstvo o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že prevádzka úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, ktoré sú úložiskom kategórie A, alebo závažná havária vzniknutá na takomto odvale alebo odkalisku, môže mať významný cezhraničný vplyv, poskytuje potrebné údaje do informačného systému, je orgánom štátneho dozoru, ukladá pokuty, plní ďalšie úlohy vo veciach nakladania s ťažobným odpadom podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Podľa zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) úrad vykonáva kontrolu podľa osobitného predpisu dodržiavania ustanovení osobitných predpisov, tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na základe tohto zákona, určuje podmienky a lehoty na vykonanie nápravy, ak zistí pri kontrole nedostatky pri uvedení látok, látok v zmesiach alebo látok vo výrobkoch alebo ich používaní podľa tohto zákona a osobitných predpisov, ukladá nápravné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu podľa § 32 tohto zákona v oblasti používania látok, látok v zmesiach alebo látok vo výrobkoch; ak hrozí poškodenie zdravia alebo životného prostredia, alebo ak k nim už došlo, môže nariadiť zneškodnenie nebezpečnej látky alebo nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku na náklady ich vlastníka, prípadne držiteľa, ak nie je známy vlastník, a ukladá pokuty podľa § 33 až 35 tohto zákona, zasiela centru dostupné informácie, či sa prostredníctvom vynucovacích a monitorovacích činností nezistilo možné riziko registrovaných látok pre zdravie alebo životné prostredie, zasiela Ministerstvu hospodárstva SR súhrnnú správu o výsledkoch vykonaných kontrol, uložených nápravných opatreniach a pokutách do 20. októbra 2011 a ďalšie súhrnné správy zašle každých päť rokov od podania prvej správy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úrad na úseku ukladania CO₂ určuje, mení alebo zrušuje chránené územia osobitných zásahov do zemskej kôry určené na zabezpečenie úložísk oxidu uhličitého, vydáva povolenia na ukladanie oxidu uhličitého, zasiela HBÚ odpis žiadostí o povolenie na ukladanie oxidu uhličitého, predkladá HBÚ odôvodnenie rozhodnutí o povolení na ukladanie oxidu uhličitého, v prípade potreby aktualizuje zmeny

v prevádzke úložiska oxidu uhličitého, aktualizuje alebo ruší povolenie na ukladanie oxidu uhličitého, vydáva nové povolenia na ukladanie oxidu uhličitého alebo uzatvorenie úložiska oxidu uhličitého, vykonáva činnosti podľa § 8 ods. 12 tohto zákona, ak nevydá nové rozhodnutie o povolení na ukladanie oxidu uhličitého, vydáva rozhodnutia o schválení plánu monitorovania, vydáva rozhodnutia o schválení aktualizovaného plánu monitorovania, vykonáva priebežné prehliadky úložných komplexov, vykonáva následné prehliadky úložných komplexov, vydáva rozhodnutia o schválení plánu nápravných opatrení, zabezpečuje vykonanie dodatočných nápravných opatrení, vydáva rozhodnutia o schválení plánu pre etapu po uzavretí úložiska oxidu uhličitého, vydáva rozhodnutia o schválení aktualizovaného plánu pre etapu po uzavretí úložiska, zodpovedá za splnenie povinností podľa § 14 ods. 6 tohto zákona, vykonáva práce po vydaní rozhodnutia o prechode povinností, vytvára osobitný účet na prijímanie finančnej úhrady, rozhoduje o výške primeraného finančného zabezpečenia a finančnej úhrady, povoľuje prístup podľa § 18 tohto zákona, nariaďuje umožnenie prístupu a vykonanie potrebných opatrení, poskytuje HBÚ potrebné údaje do informačného systému ukladania, sprístupňuje informácie pre verejnosť, je orgánom štátneho dozoru, ukladá pokuty, plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona. Je orgánom štátnej správy vo veciach prekurzorov výbušnín podľa zákona č. 262/2014 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach prekurzorov výbušnín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 122/2022 Z. z..

3 ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

3.1 Bansko – správna činnosť

3.1.1 Správne úkony

Úrad v roku 2023 zaevidoval celkom **1 020** spisov (z toho bolo viacero spisov hromadných) a **3 187** registratúrnych záznamov.

Úrad v roku 2023 **vydal banské oprávnenie 7** právnickým osobám a žiadnej fyzickej osobe.

Úrad v roku 2023 **zmenil banské oprávnenie 28** právnickým osobám a žiadnej fyzickej osobe.

V sledovanom období úrad **zrušil banské oprávnenia 5** právnickým osobám a **žiadnej** fyzickej osobe.

3.1.2 Riadne a mimoriadne opravné prostriedky

Riadne opravné prostriedky :

V roku 2023 boli na úrad podané celkom tri odvolania proti vydaným rozhodnutiam úradu. Prvé bolo podané proti rozhodnutiu o povolení čiastočnej likvidácie lomu v dobývacom priestore (ďalej len „DP“) Jablonica a druhé proti rozhodnutiu o povolení zmeny č. 1 povolenej banskej činnosti a trhavých prác malého rozsahu v DP Záhorská Ves I. Tieto odvolania HBÚ v odvolacích konaniach zamietol a napadnuté rozhodnutia úradu potvrdil. Riešenie tretieho odvolania podaného proti rozhodnutiu úradu o zrušení banského oprávnenia právnickej osoby pokračuje v odvolacom konaní na úrade v rámci autoremedúry s ukončením v roku 2024.

Mimoriadne opravné prostriedky :

V roku 2023 úrad naďalej sledoval priebeh súdneho konania, v ktorom účastník konania potom, čo podal proti rozhodnutiu OBÚ v Bratislave vo veci súvisiacej s vyvlastnením pozemkov v dobývacom priestore pre pokračovanie dobývania výhradného ložiska odvolanie, ktoré HBÚ v odvolacom konaní rozhodnutím zamietol, podal tento účastník konania proti rozhodnutiu HBÚ o odvolaní žalobu na súd. Súdne konanie v tejto veci v roku 2023 ukončené nebolo.

3.1.3 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie plynov a kvapalín

Úhrady za dobývací priestor:

V roku 2023 predstavovala platobná povinnosť úhrad za DP sumu 144 061,96 €.

Príjem na účet Štátnej pokladnice za rok 2023 predstavoval sumu 141 406,44 € a táto suma úhrad bola rozdelená na odvod pre príslušné obce (80 %) v sume 113 125,15 € a do štátneho rozpočtu (20 %) v sume 28 281,29 €.

K 31.12.2023 si 5 ťažobných organizácií nesplnilo svoju platobnú povinnosť, a to:

ECOBOR, s.r.o., Bratislava	663,88 €
Kamenivo Nord 2 s. r. o., Bratislava	663,88 €
CIHELNA Gbely s.r.o. - organizačná zložka, Gbely	663,88 €
V.D.S., a.s., Bratislava	663,88 €
ELGEO BANSKÁ, s.r.o., Banská Štiavnica	663,88 €

Organizácia Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., Prievidza má uznesením Vlády SR č. 336/2019 zo dňa 3. júla 2019 vyhlásený útlmový program na uhoľné baníctvo, a z tohto dôvodu úhradu za DP Gbely III neplatí.

Organizácia GEMEA, s.r.o., Trnava má rozhodnutím OBÚ v Bratislave č. 426-1493/2023 zo 14. júna 2023 povolené Muzeálne využívanie banského diela – Štôľne Budúcnosť v DP Pezinok II..

Úhrady za vydobyté nerasty:

V roku 2023 ťažobné subjekty za vydobyté nerasty uhradili celkovú sumu 1 185 719,95 €.

Zostatok na účte k 01.01.2023:	1 036 923,68 €
Príjem na účet:	1 185 719,95 €
Odvod do Environmentálneho fondu za rok 2023:	1 992 748,52 €
Zostatok na účte k 31.12.2023:	232 071,21 €

Úhrady za uskladňovanie plynov a kvapalín:

V roku 2023 príslušné subjekty za uskladňovanie plynov a kvapalín uhradili celkovú sumu 1 025 334,13 €.

Zostatok na účte k 01.01.2023:	432 284,42 €
Príjem na účet:	1 025 334,13 €
Odvod do Environmentálneho fondu za rok 2023:	1 222 853,86 €
Zostatok na účte k 31.12.2023:	234 764,69 €

3.1.4 Správne poplatky (Spracovala p. Kľúčková)

Úrad v roku 2023 vybral podľa zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov správne poplatky, za úkony podliehajúce spoplatneniu, v celkovej výške **4 602,50 €**.

3.2 Výkon hlavného dozoru

3.2.1 Inšpekčná činnosť

Banskí inšpektori úradu vykonali **v roku 2023** v organizáciách vykonávajúcich banskú činnosť, činnosť vykonávanú banským spôsobom a inú činnosť upravenú zákonom SNR č. 51/1988 Zb. a zákonom č. 58/2014 Z. z. celkom **131 inšpekcií**. V tomto počte je zahrnutých aj **16 inšpekcií**, z toho **2** vykonané v objektoch výroby výbušnín, **3** pri trhacích prácach a používaní výbušnín pri výkone banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom, **3** pri ostatnej činnosti a **8** pri predaji pyrotechnických výrobkov a výkone ohňostrojných prác (**Príloha č. 26 a č. 45**).

3.2.2 Sankcie (Spracoval Ing. Gašparík)

V roku 2023 úrad neuložil žiadnu blokovú pokutu zamestnancovi dozorovanej organizácie.

V správnom konaní úrad uložil 19 pokút v celkovej sume 25 200 € dozorovaným organizáciám za nesplnenie povinností vyplývajúcich im z platnej legislatívy Slovenskej republiky a žiadnu pokutu v správnom konaní za spáchanie priestupkov (**Príloha č. 27**).

3.2.3 Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov (Spracoval PhDr. Ing. Čulen)

V sledovanom období úrad neevidoval žiadnu haváriu ani závažné pracovné úrazy, pričom zaevidoval jednu nebezpečnú udalosť v organizácii ZAPA beton SK s.r.o., Bratislava na štrkopieskovni v k. ú. Ducové, kde dňa 26.04.2023 z doteraz

neznámeho dôvodu došlo k prevráteniu hydraulického pásového rýpadla KOBELCO SK260NLC-11 do ťažobného jazera (o život pri tom prišiel p. Jozef Valovič obsluha tohto stroja - vyšetruje sa ako smrť utopením cudzej osoby na pracovisku štrkopieskovne) a k poškodeniu ťažobného stroja.

3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy

(Spracovali Ing. Gašparík a PhDr. Ing. Čulen)

V roku 2023 úrad naďalej sledoval vývoj súdneho konania na Krajskom súde v Bratislave, týkajúceho sa preskúmania rozhodnutia HBÚ o odvolaní k rozhodnutiu úradu o vyvlastnení pozemkov v DP Vysoká pri Morave III. – časť A.

3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti

(Spracovala Ing. Völpelová)

V roku 2023 úrad po overení odbornej spôsobilosti podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z. z. **vydal 33 osvedčení** o odbornej spôsobilosti osôb na výkon funkcií pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom.

3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami

(Spracovali Ing. Gašparík a PhDr. Ing. Čulen)

V roku 2023 úrad spolupracoval s Ministerstvom životného prostredia SR pri kontrolnej činnosti v dozorovaných organizáciách, a to pri plánovaní kontrol úložísk odpadov z ťažobnej činnosti v úradnom obvode na rok 2024.

Ďalej úrad spolupracoval aj s Policajným zborom Slovenskej republiky a Dopravným úradom Slovenskej republiky.

3.2.7 Medzinárodná spolupráca

(Spracovali Ing. Gašparík a PhDr. Ing. Čulen)

V roku 2023 úrad nerealizoval medzinárodnú spoluprácu.

3.2.8 Prednášková činnosť

(Spracoval Ing. Gašparík)

V roku 2023 úrad nevykonával žiadnu prednáškovú činnosť.

4 BANSKO – HOSPODÁRSKY VÝVOJ

(Spracoval Ing. Gašparík)

V obvode pôsobnosti úradu sa k 31.12.2023 podľa evidencie úradu nachádzalo 203 ložísk nerastov, z ktorých bolo 122 výhradných ložísk a 81 ložísk nevyhradených nerastov. Z výhradných ložísk malo 88 určený DP, 32 malo ochranu chráneným ložiskovým územím bez určeného DP a 2 preskúmané výhradné ložiská nie sú chránené samostatným chráneným ložiskovým územím z dôvodu nedosiahnutia

zákonom stanovenej dohody s príslušným orgánom štátnej správy (v tom čase Okresným úradom životného prostredia).

Pri dobývaní nerastov bolo v roku 2023 zamestnaných **892** zamestnancov a pri ostatnej dozorovanej činnosti bolo zamestnaných **357** zamestnancov, z toho pri inej banskej činnosti (napr. podzemné opravy sond a podzemné uskladňovanie zemného plynu) 214 zamestnancov, a pri inej činnosti vykonávanej banským spôsobom (napr. vrtné práce v rámci inžiniersko - geologického prieskumu, vrtné práce súvisiace s realizáciou studní, a vrtné práce súvisiace s využívaním geotermálnej energie) 98 zamestnancov, a v súvislosti realizáciou trhacích prác, výrobou výbušnín (DAP) a vyhľadávaním nevybuchutej munície 45 zamestnancov.

Spolu to bolo **1 249** zamestnancov.

Nárast objemu wydobytého nerastu v porovnaní s rokom 2022 nebol zaznamenaný pri dobývaní žiadneho nerastu.

Pokles objemu wydobytého nerastu v porovnaní s rokom 2022 bol zaznamenaný pri všetkých druhoch nerastov a to pri dobývaní „hnedého uhlia a lignitu“ na nulu z dôvodu prerušenia dobývania lignitu na Bani Čáry v roku 2022, pri ťažbe „ropy“ (o 709 t), pri ťažbe „zemného plynu“ (o 4 776,0 tis. m³), pri ťažbe „gazolínu“ (o 170,0 t), pri dobývaní „stavebného kameňa“ (o 426,5 kt), pri dobývaní „štrkopieskov a pieskov“ (o 1 195,5 kt), pri dobývaní „tehliarskej suroviny“ (o 102,8 kt), pri dobývaní „vápencov a cementárskych surovín“ (o 66,1 kt), pri dobývaní „vápencov vysokopercentných“ (o 119,3 kt) a pri dobývaní „ostatných surovín“ (o 167,5 kt).

4.1 Uhlie

V roku 2023 sa banská činnosť na bani Čáry v DP Gbely III organizáciou HBP a.s., Prievidza vykonávala podľa rozhodnutia OBÚ v Bratislave č. 106-188/2023 zo dňa 26.01.2023 (s právoplatnosťou nadobudnutou dňa 30.01.2023) v znení listu OBÚ v Bratislave č. 106-259/2023 zo dňa 27.01.2023 o povolení zabezpečenia hlavných banských diel a banských diel.

Dobývanie lignitu na bani Čáry v DP Gbely III je, z dôvodu osobitne zložitých banskotechnických a geologických pomerov, prerušené od 20.10.2022.

V roku 2023 boli zamestnaní na bani Čáry celkom 2 zamestnanci, z toho v podzemí bane 0 a na povrchu 2 (**tabuľka č. 3 a 4**).

4.2 Ropa a zemný plyn

Zhodnotenie ťažby ropy

V roku 2023 vyťažila organizácia NAFTA a.s., Bratislava **celkom 1 428 ton ropy**. Z toho pripadá na poloparafínickú ropu z jednotlivých ložísk: Jakubov (Dúbrava) 1 063 ton (DP Jakubov I) a Jakubov – západ 365 ton (DP SUCHOHRAD).

Zhodnotenie ťažby gazolínu

Ťažba gazolínu prebiehala kontinuálne s primárnou ťažbou zemného plynu, alebo jeho získaním separáciou z procesu ťažby plynu pri jeho podzemnom uskladňovaní v objekte Gajary – báden a Láb. V roku 2023 boli organizáciou NAFTA a.s., Bratislava získané separáciou z vyťaženého zemného plynu tieto objemy z jednotlivých ložísk: Závod – mezozoikum 201 ton (DP Závod), Láb – 36 ton (DP Láb), Jakubov – sever 13 ton (DP Kostolište) a Suchohrad – Gajary – 2 tony (DP Gajary) a pri prevádzke Podzemného zásobníka zemného plynu Láb 7 ton (CAG Gajary a CA PZZP Láb). **Celková ťažba gazolínu v NAFTA a.s., Bratislava v roku 2023 dosiahla hodnotu 259,0 ton.**

Prehľad ťažby ropy a gazolínu je uvedený v **tabuľke č. 5.**

Zhodnotenie ťažby zemného plynu

Organizácia **NAFTA a.s., Bratislava** vyťažila v roku 2023 z plynových ložísk v **DP Závod** 11 722,038 tis. m³, v **DP Kostolište** 4 233,601 tis. m³, v **DP Záhorská Ves** I 3 132,716 tis. m³, v **DP SUCHOHRAD** 2 875,619 tis. m³, v **DP Láb** 2 111,059 tis. m³, v **DP Feld** 1 592,991 tis. m³, v **DP Studienka – Závod** 1 276,532 tis. m³, v **DP Trakovice** 1 255,038 tis. m³, v **DP Gajary** 1 234,365 tis. m³ a v **DP Plavecký Štvrtok** I 489,060 tis. m³, **celkove 29 913,019 tis. m³ zemného plynu.**

Z ložísk ropy bolo vyťažených, ako sprievodný plyn, v **DP Jakubov** I 248,344 tis. m³ a v **DP SUCHOHRAD** 83,574 tis. m³ zemného plynu, **celkove 331,918 tis. m³.**

Spolu za rok 2023 to predstavuje objem 30 244,937 tis. m³ zemného plynu.

Na ložisku zemného plynu v **DP Golianovo** organizácia **ENGAS spol. s r.o., Nitra** v roku 2023 vyťažila **celkom 329,861 tis. m³ zemného plynu.** Zemný plyn bol dodávaný spoločnosti OPM 2 SR s.r.o., Nitra, na výrobu tepla v teplárni Nitra – Chrenová a na výrobu elektrickej energie v Mestskej elektrárni Nitra.

Na ložisku zemného plynu v **DP Horná Krupá** organizácia **COMAG spol. s r.o., Bratislava** v roku 2023 vykonala len odber vzoriek zemného plynu na sondách HK – 1 a HK- 5 pre vykonanie analýz v súvislosti s možnosťou dodávok zemného plynu do strednotlakových rozvodov Obcí Horná Krupá a Naháč.

Celkový objem ťažby zemného plynu v roku 2023 v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave predstavoval 30 574,798 tis. m³.

Pri uvedených činnostiach bolo v roku 2023 zamestnaných spolu 273 zamestnancov (vrátane zamestnancov podieľajúcich sa na prieskumných prácach a podzemných opravách sond) (tabuľka č. 8).

Prehľad ťažby zemného plynu je uvedený v **tabuľke č. 6.**

4.3 Rudy

Banská činnosť na ložiskách rúd bola vykonávaná v DP Pezinok a v DP Pezinok II. nasledovne:

DP Pezinok

Po útlme dobývania antimónových rúd v závode Pezinok Rudných baní, štátny podnik, Banská Bystrica sa následne začali vykonávať likvidačné a zabezpečovacie práce na banských dielach. V roku 1999 bol DP Pezinok zmluvne prevedený na organizáciu METAL – ECO SERVIS spol. s r.o., Pezinok, ktorá do 22.09.2009 vykonávala likvidáciu lomu Kolársky vrch navážkou základkového materiálu. Z dôvodu sporu o platnosť nájomnej zmluvy, ako aj z dôvodu zániku oprávnenia na dobývanie výhradného ložiska v DP Pezinok organizácii METAL – ECO SERVIS spol. s r.o., Pezinok, sa v období od 22.09.2009 do 03.09.2012 ukladanie základkového inertného materiálu v rámci likvidačných prác v DP Pezinok nerealizovalo. V roku 2012 bola uzatvorená nová nájomná zmluva medzi METAL – ECO SERVIS spol. s r.o., Pezinok a štátnym podnikom Rudné bane, Banská Bystrica na realizáciu banskej činnosti súvisiacej s likvidáciou lomu Kolársky vrch navážkou základkového materiálu. V roku 2023 bolo na likvidáciu lomu v DP Pezinok použitých 33 831 t dovezeného materiálu.

DP Pezinok II.

V roku 2023 sa dobývanie výhradného ložiska v DP Pezinok II. nevykonávalo.

Pri uvedenej činnosti v DP Pezinok bolo v roku 2023 zamestnaných spolu 5 zamestnancov (tabuľka č. 11), pričom v danom prípade sa nejednalo o dobývanie rudy.

4.4 Nerudné suroviny

4.4.1 Magnezit

V obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave sa výhradné ložiská magnezitu nevyskytujú.

4.4.2 Soľ

V obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave sa výhradné ložiská soli nevyskytujú.

4.4.3 Stavebný kameň

Dobývanie stavebného kameňa a počet zamestnancov je spracovaný **v tabuľke č. 16**. Z porovnania celkového objemu dobývania stavebného kameňa v roku 2023 oproti roku 2022 vyplýva pokles o 426,5 kt. Najväčším producentom stavebného kameňa v roku 2023 na jednu ťažobnú lokalitu bola opäť organizácia ALAS SLOVAKIA, s.r.o., Bratislava, ktorá v DP Trstín vydobyla 554,0 kt dolomitov, ďalej v DP Sološnica vydobyla 538,0 kt melafýru a v DP Lošonec 273,0 kt melafýru. Medzi ďalších

významných producentov stavebného kameňa patrila organizácia Výroba kameňa a pieskov, spol. s r.o., Buková, ktorá v DP Buková vydobyla 158,0 kt dolomitov, organizácia Danucem Slovensko a.s., Rohožník, ktorá v DP Hubina vydobyla 135,5 kt dolomitov a organizácia Poľnohospodárske družstvo Dolný Lopašov, ktorá v DP Dolný Lopašov vydobyla 112,1 kt vápenca - stavebného kameňa.

V roku 2023 bolo celkom vydobytých 2 361,8 kt stavebného kameňa.

V počte zamestnancov zamestnaných pri dobývaní stavebného kameňa sa situácia v porovnaní s predchádzajúcim rokom opäť zmenila, keď v sledovanom období došlo k zvýšeniu počtu zamestnancov o 7.

V roku 2023 pracovalo pri dobývaní stavebného kameňa 178 zamestnancov (Tabuľka č. 16).

4.4.4 Štrkopiesky a piesky

Ročný objem dobývania a počet zamestnancov je uvedený **v tabuľke č. 17.**

V roku 2023 bol celkový objem dobývania štrkopieskov a pieskov v porovnaní s rokom 2022 o 1 195,5 kt nižší, čo je dôsledok útlmu ich spotreby na trhu stavebných látok.

Celkový objem vydobytých štrkopieskov a pieskov v roku 2023 bol 4 576,5 kt.

Stav zamestnancov pri dobývaní štrkopieskov a pieskov zaznamenal pokles v porovnaní s rokom 2022 o 10 zamestnancov. *V roku 2023 pracovalo pri dobývaní štrkopieskov a pieskov 247 zamestnancov.*

4.4.5 Tehliarske suroviny

Ročný objem dobývania tehliarskej suroviny a počet zamestnancov v roku 2023 je uvedený **v tabuľke č. 18.**

Dobývanie tehliarskej suroviny v roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 zaznamenalo pokles o 102,8 kt. Najväčší objem tehliarskej suroviny vydobyla v sledovanom období organizácia Wienerberger s.r.o., Zlaté Moravce, ktorá v DP Zlaté Moravce II. vydobyla 99,5 kt a v DP Boleráz 87,7 kt. Ďalším subjektom, ktorý v roku 2023 dobýval tehliarske suroviny bola organizácia Pezinské tehelne – Paneláreň, a.s., Pezinok, ktorá v DP Pezinok I. vydobyla tehliarske suroviny v objeme 59,2 kt.

Na ostatných ložiskách tehliarskych surovín sa dobývanie v roku 2023 nevykonávalo.

Celkový objem vydobytých tehliarskych surovín v roku 2023 bol 246,4 kt.

V počte zamestnancov pri ťažbe tehliarskych surovín v porovnaní s rokom 2022 nastal pokles o 3. V roku 2023 pracovalo pri dobývaní tehliarskych surovín 25 zamestnancov.

4.5 Vápence a cementárske suroviny

Objem dobývania **vápencov a cementárskych surovín** v sledovanom období v porovnaní s rokom 2022 zaznamenal pokles o 66,1 kt. Dobývanie tohto druhu nerastov sa vykonávalo v roku 2023 naďalej v 6 DP (DP: Pohranice, Sološnica I., Jablonica, Dechtice, Žirany a PODBRANČ I.).

Celkový objem dobývania vápencov a cementárskych surovín v sledovanom období bol 926,7 kt.

Počet zamestnancov zamestnaných pri dobývaní vápencov a cementárskych surovín v roku 2023 zaznamenal nárast oproti roku 2022 o 2 zamestnancov a to na celkových 52.

4.5.1 Vápence pre špeciálne účely

Dobývanie **vápence pre špeciálne účely** sa v roku 2023 naďalej nevykonávalo.

4.5.2 Vápence vysokopercenčné

Objem dobývania **vápencov vysokopercenčných** v DP Rohožník III. v porovnaní s rokom 2022 bol o 119,3 kt nižší.

Celkový objem dobývania vápencov vysokopercenčných v sledovanom období bol 1 865,2 kt.

Počet zamestnancov zamestnaných pri dobývaní vysokopercenčných vápencov v porovnaní s rokom 2022 zostal na rovnakej úrovni 22.

Ťažba vápence podľa druhov a počet zamestnancov je uvedený **v tabuľkách č. 19, 20 a 21**. *V roku 2023 pracovalo pri dobývaní vápencov a cementárskych surovín spolu 74 zamestnancov.*

4.6 Ostatné suroviny

Z ostatných surovín (**Tabuľka č. 22**) sa dobývanie v sledovanom období vykonávalo v DP Šajdíkove Humence (zlievarenské a sklárske piesky – 240,9 kt), v DP Bažantnica (sklárske a zlievarenské piesky – 219,7 kt), v DP Borský Peter (sklárske a zlievarenské piesky – 141,5 kt), v DP Šaštín (zlievarenské a sklárske piesky – 32,3 kt), v DP Borský Peter I (sklárske a zlievarenské piesky – 1,2 kt) a v DP Levice III.- Zlatý Onyx (dekoračný kameň – 0,1 kt).

Celkový objem dobývania týchto surovín v porovnaní s rokom 2022 zaznamenal pokles o 167,5 kt na celkových 635,7 kt.

Dobývanie dekoračného kameňa v DP Chtelnica a v lome Šiklôš v chránenom ložiskovom území Mýtne Ludany sa v roku 2023 nevykonávalo.

Počet zamestnancov pri dobývaní ostatných surovín v roku 2023 oproti predošlému roku zaznamenal pokles o 3 zamestnancov. V roku 2023 pracovalo pri dobývaní ostatných surovín 47 zamestnancov.

5 BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

5.1 Vývoj pracovnej úrazovosti (Spracoval PhDr. Ing. Čulen)

V sledovanom období od 01.01.2023 do 31.12.2023, v obvode pôsobnosti úradu, boli zaznamenané celkovo **2 pracovné úrazy**, kde podľa závažnosti sa jednalo o 2 registrované pracovné úrazy na povrchu.

Tieto pracovné úrazy boli zaregistrované v organizáciách:

- 1.) **ALAS SLOVAKIA, s.r.o.**, Polianky 23 841 01 Bratislava, pracovisko v DP Veľký Grob – **1 úraz**.
- 2.) **NAFTA a.s.**, Votrubova 1, 821 09 Bratislava, sonda Gajary 47 – **1 úraz**.

Celkový vývoj úrazovosti v sledovanom období mal výrazne klesajúcu tendenciu v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka. Kým v minulom roku, za rovnaké sledované obdobie, bolo zaznamenaných celkovo **30 pracovných úrazov**, v roku 2023 boli zaznamenané 2 pracovné úrazy, čo predstavuje **pokles o 93,00 % t.j. pokles o 28 pracovných úrazov**.

V roku 2022, za sledované obdobie, boli zaznamenané úrazy v **4 organizáciách**, v roku 2023 boli zaznamenané úrazy v **2 organizáciách**.

V organizácii HBP, a.s., ťažobný úsek Čáry, v období mesiacov 01. až 12. 2022, bolo 16 pracovných úrazov a v období mesiacov od 01. až 12. 2023 bolo 0 pracovných úrazov, čo je pokles o 100 %.

V období mesiacov 01. až 12. 2022 nebola zaznamenaná žiadna havária ani nebezpečná udalosť a nebol zaznamenaný žiadny smrteľný pracovný úraz v obvode pôsobnosti úradu, ani žiadna nebezpečná udalosť, pričom v tom istom sledovanom období roku 2023 nebola zaznamenaná žiadna havária, nebol zaznamenaný žiadny smrteľný ani závažný pracovný úraz a bola zaznamenaná jedna nebezpečná udalosť.

Vývoj týchto hodnôt (vývoj úrazovosti pri banskej činnosti, činnosti vykonávanej banským spôsobom a pri iných činnostiach z oblasti výbušnín podliehajúcim dozoru orgánov štátnej banskej správy) v porovnaní rokov **2013** až **2023** je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zamestnancov pri ťažbe nerastov	1135	1169	1194	1173	1805	1632	1769	1290	1479	1295	1249
Smrteľné úrazy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Početnosť	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Ťažké úrazy	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Početnosť	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0	0,00
Celkom prac. úrazy pri ťažbe nerastov	24	22	32	32	21	8	9	31	24	30	2
Početnosť	2,11	1,88	2,68	2,73	1,16	0,72	0,6	2,40	1,62	2,32	0,16

5.1.1 Závažné pracovné úrazy a havárie (Spracoval PhDr. Ing. Čulen)

V sledovanom období úrad neevidoval žiadnu haváriu ani závažné pracovné úrazy a evidoval jednu nebezpečnú udalosť.

5.1.2 Rozbor zdrojov a príčin pracovných úrazov (Spracoval PhDr. Ing. Peter Čulen)

Zdrojom u **1 úrazu** (podľa vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 500/2006, ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ďalej len „cit. vyhláška“) boli „náradie, nástroje, ručné ovládané strojčeky a prístroje“ (**kód VI.**, podľa cit. vyhlášky), čo predstavuje **50 %** z celkového počtu registrovaných úrazov, ďalším zdrojom **1 úrazu** boli „Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné“ (**kód III.** cit. vyhlášky), čo predstavuje **50 %** z celkového počtu registrovaných úrazov.

Príčinou úrazov boli „nedostatky os. predpokladov na riadny pracovný výkon (chýbajúce telesné predpoklady, zmysl. nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti) a iné riziká“ (**12. skupina**, podľa cit. vyhlášky), kde bol zaznamenaný **1 úraz**, čo predstavuje **50 %** z celkového počtu registrovaných úrazov za sledované obdobie. Ďalšou príčinou úrazov boli „chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenia a zabezpečenie“, (**2. skupina**, podľa cit. vyhlášky), kde bol **1 úraz**, čo predstavuje **50 %** z celkového počtu registrovaných úrazov.

5.1.3 Choroby z povolania (Spracoval PhDr. Ing. Peter Čulen)

V sledovanom období 01.01.2023 – 30.11.2023 **boli nahlásené dve choroby z povolania** v obvode pôsobnosti úradu:

1. Jedná sa o chorobu z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín č. 29-02, kategória práce 2, diagnóza M-189, kód M771, dátum priznania: 19.09.2023 (**Ľuboš Šulek**, HBP, a.s., **ťažobný úsek baňa Čáry**).
2. Jedná sa o chorobu z vibrácií poškodenie prevažne ciev a nervov č. 28-01, kategória práce 3, diagnóza G-561, kód T752, dátum priznania: 26.09.2023 (**Jozef Belán**, HBP, a.s., **ťažobný úsek baňa Čáry**).

5.2 Banská technika a bezpečnosť práce (Spracoval Ing. Gašparík)

5.2.1 Hlbinné dobývanie

5.2.1.1 Bezpečnosť podzemných diel

5.2.1.1.1 Zvislé banské diela

V obvode pôsobnosti úradu sa klasické zvislé banské diela nerealizujú. Realizujú sa len vo forme sond pri dobývaní výhradných ložísk zemného plynu a ropy a pri podzemnom uskladňovaní kvapalín a plynov, ako aj pri priemyselnom využívaní geotermálnej energie.

5.2.1.1.2 Dlhé banské diela

Dlhé banské diela sa v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave v roku 2023 nere realizovali.

Prehľad vyrazených banských diel za obdobie 1991 – 2023 v DP Gbely III v metroch:

Rok	otvárka	prieskum	prípravy	spolu
1991	66	617	1 273	1 956
1992	768	-	1 251	2 019
1993	81	157	1 793	2 031
1994	33	436	2 246	2 715
1995	282	-	1 998	2 280
1996	221	87	2 111	2 419
1997	169	292	3 537	3 998
1998	84	597	3 285	3 966
1999	398	618	2 747	3 763
2000	417	-	3 622	4 039
2001	-	-	2 139	2 139
2002	253	-	3 113	3 365
2003	-	-	3 426	3 426
2004	-	17,7	2 606	2 624
2005	-	132,8	325,7	458,5
2006	-	326,9	195,5	522,4
2007	312,8	520,3	787,2	1 620,3
2008	-	590,0	970,0	1 560,0
2009	-	13,0	1 810,5	1 823,5
2010	-	-	2 355,2	2 355,2
2011	238,6	-	1 674,0	1 912,6
2012	-	-	1 677,8	1 677,8
2013	-	-	1 595,0	1 595,0
2014	211,0	-	1 306,3	1 517,3
2015	62,8	0	1 408,6	1 471,4
2016	1 021,6	0	1 414,4	2 436,0
2017	1 544,0	0	1 147,0	2 691,0
2018	-	-	2 902,0	2 902,0
2019	-	-	3 411,0	3 411,0
2020	-	-	2 220,0	2 220,0
2021	-	-	1 765,0	1 765,0
2022			1 189,0	1 189,0
2023	0	0	0	0

Podiel razenia:	Kombajn	Trhacie práce (TP)
1991,1992	70 %	30 %
1993	90 %	10 %
1994	95 %	5 %
1995	95 %	5 %
1996	90 %	10 %
1997 až 2022	95 %	5 %
2023	0 %	0 %

5.2.1.1.3 Likvidácia vyrúbaných priestorov

Likvidácia vyrúbaných priestorov sa v sledovanom období v obvode pôsobnosti úradu nevykonávala.

5.2.1.2 Dobývanie

Dobývanie lignitu na bani Čáry je, z dôvodu osobitne zložitých banskotechnických a geologických pomerov súvisiacich s prírodnými podmienkami, ktoré majú negatívny dosah na bezpečnosť prác prípadného pokračovania dobývania v rozsahu povolenej banskej činnosti v DP Gbely III, prerušené od 20.10.2022.

5.2.1.3 Vetranie

Vetranie sa v DP Gbely III v roku 2023 nerealizovalo.

5.2.1.4 Ochrana proti požiaru a výbuchu

5.2.1.4.1 Protipožiarna ochrana v podzemí

Protipožiarna ochrana v podzemí bane Čáry v DP Gbely III sa z dôvodu zatopenia bane v roku 2023 nevykonávala.

5.2.1.5 Strojné a elektrické zariadenia

Raziace a nakladacie zariadenia

Raziace a nakladacie stroje sa na bani Čáry v DP Gbely III v roku 2023 nepoužívali.

Dobývacie stroje

Dobývacie stroje sa na bani Čáry v DP Gbely III v roku 2023 nepoužívali.

Dopravné zariadenia

Koľajová doprava

Po útlme a ukončení dobývania antimónovej rudy v DP Pezinok po roku 1989 sa v obvode pôsobnosti úradu koľajová doprava nepoužíva.

Doprava pásovými dopravníkmi

Doprava pásovými dopravníkmi sa na bani Čáry v DP Gbely III v roku 2023 nepoužívala.

Bezkoľajová doprava

Bezkoľajová doprava sa na bani Čáry v DP Gbely III v roku 2023 nepoužívala.

Zvislá doprava

Zvislá doprava sa v roku 2023 v obvode pôsobnosti úradu nevyužívala.

Elektrické zariadenia

Baňa Čáry je zabezpečená dvomi vzdušnými 22 kV linkami, č. 214 z Malaciek a č. 172 zo Senice, ktoré sú v majetku rozvodného závodu Senica. Tieto napájajú 22 kV rozvádzač v povrchovej trafostanici.

Povrch bane Čáry je zabezpečovaný elektrickou energiou transformátorom s prevodom napätia 22/0,4 kV o výkone 630 kVA, ktorý napája hlavný rozvádzač v trafostanici.

Z hlavných spotrebičov na povrchu zostala v prevádzke len čistiareň odpadových vôd o výkone 5,7 kW.

Stupeň zabezpečenia dodávky elektrickej energie je stanovený technickým maximom 500 kW.

Ročná spotreba elektrickej energie na bani Čáry v roku 2023 bola 152,738 MWh.

Odvodňovanie baní

Odvodňovanie na bani Čáry nebolo v roku 2023 realizované.

Ochrana proti prievalom vôd

Ochrana proti prievalom vôd sa na bani Čáry v roku 2023 nerealizovala.

Úprava a zušľachtňovanie nerastov

Úprava a zušľachtňovanie nerastov sa na bani Čáry v roku 2023 nerealizovala.

5.2.2 Povrchové dobývanie

(Spracoval Ing. Gašparík a Mgr. Kotránová)

5.2.2.1 Dobývanie

Povrchové dobývanie ložísk nerastov sa vykonávalo lomovým spôsobom v etážach pomocou trhacích prác veľkého rozsahu clonovými a radovými odstrelmi

s doplnkovými trhacími prácami malého rozsahu. Dobývanie ložísk nepevných nerastov (štrkov, pieskov, ílov a pod.) sa vykonávalo zemnými strojmi a plávajúcimi ťažobnými zariadeniami. Kultúrna vrstva pôdy (skrývka) sa pred dobývacími prácami deponovala na samostatné skládky a po ukončení dobývania sa využívala prevažne na rekultivačné práce.

5.2.2.2 Strojné a elektrické zariadenia

Strojné zariadenia:

Pri dobývaní stavebného kameňa a vápenca

V roku 2023; v používaní strojných zariadení pri dobývaní stavebného kameňa nastala zmena v DP Buková, kde organizácia Výroba kameňa a pieskov, spol. s r.o., Buková nasadila nový stroj - hydraulické pásové rýpadlo CAT 325.

V používaní strojných zariadení pri dobývaní vápencov a cementárskych surovín úrad zaznamenal zmenu v porovnaní s rokom 2022 v DP Sološnica I, kde organizácia Danucem Slovensko a.s., Rohožník nasadila nový stroj – hydraulické pásové rýpadlo CAT 350.

Pri dobývaní štrkopieskov a pieskov

V používaní strojných zariadení pri dobývaní štrkov a pieskov úrad nezaznamenal podstatné zmeny v porovnaní s rokom 2022.

Pri dobývaní tehliarskych surovín

V roku 2023 v používaní strojných zariadení pri dobývaní tehliarskych surovín úrad nezaznamenal podstatné zmeny v porovnaní s rokom 2022.

Pri dobývaní ostatných surovín

V roku 2023 v používaní strojných zariadení pri dobývaní ostatných surovín úrad nezaznamenal podstatné zmeny v porovnaní s rokom 2022.

Elektrické zariadenia

V oblasti používania elektrických zariadení pri povrchovom dobývaní nenastali v roku 2023 výrazné zmeny.

5.2.3 Výbušniny

(Spracoval Ing. Berenčík)

OBÚ v Bratislave v roku 2023 pri dozornej činnosti v oblasti výbušnín vykonal celkom **16** kontrol. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 58/2014 Z. z., s poukázaním na súvisiace predpisy, a to na vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 343/2014 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky prepravy a prenášania výbušnín, výbušných predmetov a munície v priestoroch oprávnenej osoby, vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 344/2014 Z. z., ktorou sa upravujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti pri prácach s výbušninami, výbušnými predmetmi a muníciou, vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 345/2014 Z. z. o ohňostrojných prácach, Nariadenia vlády SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trh, vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 200/2015 Z. z. o trhacích prácach, vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 288/2015 Z. z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výrobe a spracúvaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, vyhľadávania nevybuchnutej munície a podmienky uskladňovania výbušnín, výbušných predmetov a munície, Nariadenia vlády č. 131/2016 Z. z. o sprístupňovaní výbušnín na civilné použitie na trhu a zákon č. 144/2013 Z. z. o obchodovaní s určenými výrobkami, ktorých držba sa obmedzuje z bezpečnostných dôvodov a ktorým sa mení zákon Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, ako aj na základe zákona č. 122/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 262/2014 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach prekursorov výbušnín a o zmene a doplnení niektorých zákonov s poukázaním na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1148 z 20. júna 2019 o uvádzaní prekursorov výbušnín na trh a ich používaní, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1907/2006 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 98/2013.

Zástupca úradu sa v roku 2023 zúčastnil v **3** prípadoch pri overovaní **odbornej spôsobilosti** osôb poverených na výkon školenia a overovania na získanie odbornej spôsobilosti na práce s výbušninami, výbušnými predmetmi a muníciou, v **1** prípade pri skúškach osôb pre získanie odbornej spôsobilosti **odpaľovača ohňostrojov** a v **1** prípade pri overovaní **odbornej spôsobilosti** na priame organizovanie a riadenie prác s výbušninami a výbušnými predmetmi.

Výsledky vykonaných kontrol:

a) výroba, spracovanie, zneškodňovanie a uskladňovanie výbušnín:

V obvode pôsobnosti úrad eviduje 1 organizáciu, ktorá má platné povolenie na výrobu výbušnín a to Austin Powder Slovakia, s.r.o., Bratislava, ktorá realizuje výrobu výbušnín v mobilných miešacích a nabíjacích zariadeniach jednak pre výkon trhacích prác v teréne, ako aj na uskladnenie vyrobených výbušnín, pričom v sledovanom období vyrobila celkom **234 845,00 kg** priemyselných trhavín (sypkých trhavín : Austinit - 3 700,00 kg a Austinit AL - 207 470,00 kg a emulznej povrchovej trhaviny : Hydromite 70 - 23 675 kg),

b) dovoz a uvádzanie výbušnín na trh:

- úrad v priebehu sledovaného obdobia nevykonal kontrolu dovozu a uvádzania výbušnín, výbušných predmetov a munície na trh,

- c) **používanie výbušnín pri trhacích prácach:**
- úrad v priebehu sledovaného obdobia nevykonával kontrolu zameranú na dodržiavanie predpisov o výbušninách, technologických postupov a plnenie podmienok nariadených v rozhodnutiach, ako aj skladovania a spôsobu dovozu výbušnín na miesto spotreby pre výkon trhacích prác,
- d) **uskladňovanie výbušnín, výbušných predmetov a munície u spotrebiteľov:**
- úrad v roku 2023 vykonal spolu **3 kontroly** skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície, z toho **2 kontroly** v organizácii, ktorá má povolené uskladňovanie výbušnín a munície a povolenú výrobu výbušnín a munície a **1 kontrolu** v organizácii, ktorá má povolené uskladňovanie výbušnín a povolenú výrobu výbušnín v mobilných miešacích a nabíjacích zariadeniach - **pri týchto kontrolách neboli zistené nedostatky**,
- e) **dovoz a uvádzanie pyrotechnických výrobkov na trh :**
- v sledovanom období úrad vykonal **5 kontrol** u dovozcov a predajcov pyrotechnických výrobkov v predvianočnom období - **pri kontrolách neboli zistené nedostatky**,
- f) **sprístupňovanie obmedzených prekursorov výbušnín pri predaji alebo poskytovaní služieb širokej verejnosti :**
- v sledovanom období úrad vykonal **1 kontrolu** u výrobcu výbušnín, **1 kontrolu** u profesionálneho používateľa, ktorý sprístupňuje prekursory výbušnín širokej verejnosti a **1 kontrolu** u profesionálneho používateľa, ktorý prekursory výbušnín používa pre vlastnú potrebu v rámci svojej podnikateľskej činnosti - **pri týchto kontrolách neboli zistené nedostatky**.

Na úrad v sledovanom období boli predložené :

- I. Podania** vo veci „priestupku v oblasti výbušných predmetov – pyrotechnických výrobkov“ **v počte 2** na základe posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru SR so sídlom v Bratislave :
1. podanie bolo postúpené Ministerstvom vnútra SR, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Leviciach, odborom kriminálnej polície, Levice vo veci podozrenia z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami a vo veci priestupku a to podľa zákona č. 58/2014 Z. z. – Nadobúdanie, predaj a používanie pyrotechnických výrobkov a Nariadenia vlády SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trh. Predmetné podanie bude úrad riešiť v roku 2024.
 2. podanie bolo postúpené Ministerstvom vnútra SR, Prezidiom Policajného zboru, Národnou kriminálnou agentúrou, 2. oddelením vyšetrovania, Bratislava vo veci priestupku a to podľa zákona č. 58/2014 Z. z. – Nadobúdanie, predaj a používanie pyrotechnických výrobkov a Nariadenia vlády SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trh. Predmetné podanie bude úrad riešiť v roku 2024.

II. Podnety na trhacie práce:

V sledovanom období neboli na úrad podané podnety na výkon trhacích prác.

III. Podnet na používanie pyrotechnických výrobkov:

Na úrad v sledovanom období neboli podané **žiadne podnety** týkajúce sa neoprávneného používania pyrotechnických výrobkov.

IV. Podnety na predaj pyrotechnických výrobkov:

V sledovanom období neboli na úrad podané podnety na predaj pyrotechnických výrobkov.

Úrad v roku 2023 vydal oprávneným osobám **5** trvalých povolení na odber výbušnín a výbušných predmetov (na dlhšie časové obdobie), ďalej úrad v sledovanom období vydal **1** povolenie na výkon trhacích prác veľkého rozsahu. Oprávnené osoby, na základe tohto povolenia, ako aj platných povolení z predchádzajúcich období, v roku 2023 vykonali celkove **176** odstrelov, z toho **174** pri banskej činnosti a **2** pri činnosti vykonávanej banským spôsobom. Na výkon trhacích prác malého rozsahu úrad vydal **5** povolení a **3** povolenia na výkon ohňostrojných prác. Úrad v roku 2023 vydal **4** povolenia na vyhľadávanie nevybuchnutej munície a **1** povolenie na zrušenie a odstránenie skladu výbušnín na povrchu (tento sklad výbušnín nebol vyradený z evidencie skladov výbušnín, nakoľko úrad v sledovanom období nedisponoval s dokladom o jeho odstránení).

V rámci týchto povolení úrad vykonal aj **5** kontrol ohľadne miestnej ohliadky pre bezpečné vykonanie trhacích prác, ohňostrojných prác a búracích prác.

Celková spotreba výbušnín v obvode pôsobnosti úradu v roku 2023 bola **662 978,75 kg** trhavín (z toho: 654 075,60 kg pri banskej činnosti, 8 800,00 kg pri činnosti vykonávanej banským spôsobom a 103,15 kg pri ostatnej činnosti), **12 328 ks** rozbušiek (z toho: 11 853 ks pri banskej činnosti, 400 ks pri činnosti vykonávanej banským spôsobom a 75 ks pri ostatnej činnosti) a **6 984,14 m** bleskovice (z toho: 6 850,00 m pri banskej činnosti a 134,14 m pri ostatnej činnosti) a pri ohňostrojných prácach bolo spotrebovaných **1 443 ks** pyrotechnických výrobkov a výbušných predmetov.

V obvode pôsobnosti úradu sa nachádzalo v roku 2023 celkom **38** skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície, z toho je **33** skladov umiestnených na povrchu a **5** umiestnených pod povrchom. Celková kapacita týchto skladov je na uskladnenie **972 450,00 kg** trhavín (na povrchu 938 500 kg a pod povrchom 33 950 kg), **1 449 500 ks** rozbušiek (na povrchu 1 409 500 ks a pod povrchom 40 000 ks) a **126 000 m** bleskovice (na povrchu).

Z celkového počtu **38** skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície bolo :

- **33** skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície **na povrchu** (z toho - **24 skladov využívaných** a **9 skladov nevyužívaných**) a
- **5** skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície **pod povrchom** (z toho - **1 sklad využívaný** a **4 sklady nevyužívané**).

Celková kapacita nevyužívaných skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície je na uskladnenie **60 490 kg** trhavín, **557 000 ks** rozbušiek a **21 000 m** bleskovice.

Z uvedených **24** využívaných skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície umiestnených na povrchu, je **11** skladov využívaných na uskladnenie munície (celková maximálna skladová kapacita je : **Trieda A** – 367 800 kg výbušnín, alebo **Trieda B a C** – 707 800 kg výbušnín).

Úrad v roku 2023 tiež vydal celkovo **1 122** písomných vyjadrení z toho - k spoľahlivosti osôb **1 089** na základe žiadostí Dopravného úradu Slovenskej republiky, **26** na základe dožiadaní Krajského riaditeľstva PZ SR v Nitre, **2** na základe žiadostí o informáciu (vyjadrenie respektíve stanovisko) vo veci vydaných povolení na odber výbušnín a výbušných predmetov a strelmajstrovských preukazov fyzickým osobám Ministerstva vnútra SR, Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Bratislava, **3** žiadosti Ministerstva vnútra SR, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Nitra vo veci výkonu trhacích prác a **2** žiadosti organizácií ohľadne existencie nálezísk nevybuchnutej munície.

Na úrad v sledovanom období **nebola doručená žiadna žiadosť** podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov týkajúca sa výkonu trhacích prác a ani žiadna žiadosť týkajúca sa výkonu ohňostrojných prác.

Zástupca úradu sa v roku 2023 zúčastnil na **2** konferenciách týkajúcich sa výbušnín, výbušných predmetov a munície.

V sledovanom období sa úrad nezúčastnil na žiadnom pracovnom rokovaní týkajúceho sa výroby, skladovania a ničenia munície a ani pracovnom rokovaní týkajúceho sa ukončenia výroby výbušnín z dôvodu, že takéto pracovné rokovanie nebolo organizované, alebo úrad na takéto rokovanie nebol prizvaný.

Údaje o výbušninách sú uvedené v tabuľkách **č. 42 až č. 46**.

5.2.4 Sprístupnené podzemné priestory (Spracoval Ing. Gašparík)

V obvode pôsobnosti úradu sa nachádza jediná jaskyňa Driny. Zástupcovia úradu vykonali kontrolu podzemných priestorov jaskyne so zástupcami Slovenskej správy jaskýň Liptovský Mikuláš v roku 2023 pred začatím sezóny, pri tejto kontrole neboli zistené nedostatky. V súvislosti s prevádzkou jaskyne pracovalo celkom 5 zamestnancov.

5.2.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry (Spracoval Ing. Gašparík)

Riadenie procesu uskladňovania zemného plynu, vtláčanie a ťažba aktívnych zásob z komplexu podzemného zásobníka zemného plynu (ďalej len „PZZP“) Láb sa odvíjalo od technickej kapacity PZZP pri súčasnom rešpektovaní podmienok, dohodnutých v zmluvách o skladovaní zemného plynu, ktoré má NAFTA a.s., Bratislava a POZAGAS a.s., Malacky uzatvorené so svojimi obchodnými partnermi.

PZZP Láb v chránených územiach Plavecký Štvrtok a Gajary (1. – 3. a 5. stavba a uskladňovací objekt Gajary – báden - NAFTA a.s., Bratislava)

Objekty PZZP Láb v chránených územiach (ďalej len „CHÚ“) Plavecký Štvrtok a Gajary boli v roku 2023 v činnosti. Dosiahnuté hodnoty vtlačania plynu v roku 2023 boli o 1 505,0 mil. m³ nižšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

V roku 2023 bolo do objektov PZZP Láb v CHÚ Plavecký Štvrtok a v CHÚ Gajary zatlačených celkom 1 196,2 mil. m³ zemného plynu.

Maximálny vtláčny výkon dosiahol v roku 2023 hodnotu 18,6 mil. Sm³ za deň (o 11,2 mil. m³ nižší oproti roku 2022) a maximálny ťažobný výkon dosiahol hodnotu 21,6 mil. Sm³ za deň (o 4,6 mil. m³ nižší oproti roku 2022).

PZZP Láb v CHÚ Kostolište a v CHÚ Plavecký Štvrtok (4. stavba - POZAGAS a.s., Malacky)

Využitie zásobníkových objektov PZZP Láb v CHÚ Kostolište a v CHÚ Plavecký Štvrtok - 4. stavby a výška denných výkonov zodpovedala požiadavkám a.s. POZAGAS, Malacky. V roku 2023 bolo do objektov 4. stavby PZZP Láb zatlačených celkovo 361,65 mil. m³ zemného plynu.

Maximálny denný výkon dosiahnutý v roku 2023 na 4. stavbe PZZP Láb bol 4,881 mil. m³ za deň počas vtláčnej sezóny a 5,328 mil. m³ za deň počas ťažobnej sezóny.

V **tabuľke č. 7** sú dokumentované hlavné objemové a výkonové parametre uskladňovacích objektov PZZP Láb.

PZZP Veľké Kostoľany

Organizáciou SaveGas SR, s.r.o., Bratislava, na PZZP Veľké Kostoľany, predložený projekt otvárky vhodných ložiskových celkov geologickej štruktúry Nižná pre konverziu na podzemný zásobník zemného plynu bol ako zámer zmeny činnosti na tomto PZZP predmetom zisťovacieho konania o vplyvoch tejto zmeny osobitného zásahu na životné prostredie, ktoré v danom roku ešte nebolo právoplatne ukončené (rozhodnutie Ministerstva životného prostredia SR zo zisťovacieho konania bolo na základe podaného rozkladu ministrom životného prostredia zrušené a vec bola vrátená na nové posúdenie a rozhodnutie).

PZZP Golianovo (pôvodne „Čechynce“) (ENGAS s.r.o., Nitra)

V roku 2023 na PZZP Golianovo prebiehala konverzia ložiska zemného plynu na PZZP a pokračovalo odťahovanie potrebných zásob zemného plynu z ložiska v DP Golianovo na potrebný objem budúcej základnej náplne PZZP.

PZZP Križovany nad Dudváhom (J & F, s.r.o., Križovany nad Dudváhom)

V roku 2023 sa na PZZP Križovany nad Dudváhom zrealizovala výmena produkčných križov na sondách Sered' 5, Sered' 8 a Sered' 16.

PZZP Cífer (M.S.C., spol. s r.o., Trnava)

V roku 2023 sa na PZZP Cífer pokračovalo v spracovávaní podkladov k projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie umiestnenia objektov PZZP a prepojovacieho plynovodu na pripojovací uzol tranzitu vo VPS Špačince. V rámci získania investičných prostriedkov bol projekt PZZP Cífer zaradený do predbežného zoznamu projektov vo verejnom záujme. Prebiehala tiež príprava technologického riešenia PZZP s potenciálnymi dodávateľmi technológií.

Hermetičnosť

Hermetičnosti, ktorá je súčasťou sledovania bezpečnosti prevádzky PZZP, bola na komplexe PZZP Láb venovaná náležitá pozornosť.

Hermetičnosť na zásobníkových objektoch PZZP Láb sa sledovala v roku 2023 hlavne **karotážnými meraniami** (na 26 (NAFTA) + 14 (POZAGAS) sondách PZZP Láb) a **plynometrickými meraniami** (na 14 sondách PZZP Láb). Tieto merania boli sústredené najmä do stabilizačného obdobia po ukončení vŕtačnej sezóny, kedy sú tlaky v uskladňovacích objektoch najvyššie. Okrem toho sa po ukončení vŕtačnej sezóny a v období po ukončení ťažobnej sezóny vykonával systematický tlakový výskum na všetkých vŕtačno – odberových, pozorovacích a kontrolných sondách a tiež na vyústeniach všetkých technických kolón. Podľa hodnotenia na žiadnom zo skladovacích objektov nedochádzalo k úniku plynu.

Podzemné opravy sond

Podzemné opravy sond **pri ťažbe ropy** boli vykonávané v sledovanom období v NAFTA a. s., Bratislava podľa harmonogramu a vypracovaného geologicko - technologického projektu celkove **15 krát**. Jednalo sa najmä o deparafináciu stúpačiek, výmenu hlbinného čerpadla a umŕtvenie sondy na odstránenie netesnosti na jej ústí.

Pri ťažbe zemného plynu podzemná oprava sondy v roku 2023 bola realizovaná na 1 sonde. Jednalo sa o prechod na vyšší obzor.

Podzemné opravy sond na **PZZP Láb** v prevádzke organizácie NAFTA a.s., Bratislava boli realizované na **17 sondách** a v prevádzke organizácie POZAGAS a.s., Malacky na **4. stavbe PZZP Láb** boli realizované v sledovanom období celkove **na 4 sondách**. Jednalo sa najmä o odstránenie netesnosti vystrojenia sondy, vystrojenie vŕtačno – ťažobných sond komponentmi, ktoré podporujú integritu a bezpečnosť pri ich prevádzke a prečistenie sond čistiacim roztokom.

Okrem osobitných zásahov popísaných vyššie sa v sledovanom období do príslušných objektov cez určené sondy v DP Závod, Gajary, Jakubov I a Láb zatlačilo z výkonu banskej činnosti celkom 12 210 m³ banskej vody.

Využívanie geotermálnej energie

V CHÚ Veľký Meder využívanie geotermálnej energie priemyselným spôsobom bolo vykonávané organizáciou Mestský podnik bytového hospodárstva, s.r.o., Veľký Meder na vykurovanie obytných budov a niektorých mestských objektov. Tento osobitný zásah do zemskej kôry realizovalo 7 zamestnancov.

V CHÚ Galanta využívanie geotermálnej energie priemyselným spôsobom bolo vykonávané organizáciou GALANTATERM spol. s r.o., Galanta v rámci termal centra Galandia.

V CHÚ Poľný Kesov využívanie geotermálnej energie priemyselným spôsobom bolo vykonávané organizáciou Slovak Tourism, a.s. Nitra v rámci Thermalparku Nitrava.

5.2.6 Ostatné činnosti vykonávané banským spôsobom (Spracoval Mgr. Rajnoha)

Úrad v rámci hlavného dozoru vykonával tiež dozor pri podzemných prácach vykonávaných banským spôsobom, najmä pri hĺbení jám, rekonštrukcii a razení podzemných diel pre uloženie inžinierskych sietí, povrchových a podzemných sanačných prácach, strojového vŕtania studní nad 30 m, inžiniersko – geologickom a hydrogeologickom prieskume a pod.. Práce boli vykonávané rôznymi organizáciami, ktorých zoznam je uvedený v prílohe č. 49 tejto správy.

V roku 2023 boli v obvode pôsobnosti úradu ohlásené nasledovné práce v rámci ostatných činností vykonávaných banským spôsobom:

- a) **Vrtná spoločnosť Bratislava s.r.o., Bratislava** – v roku 2023 realizovala 5 vrtov pre tepelné čerpadlo v celkovej dĺžke 327 m a 20 vŕtaných studní s celkovou dĺžkou 1 056 m,
- b) **WELLdrilling, s.r.o., Bratislava** – v roku 2023 realizovala 20 vŕtaných studní o celkovej dĺžke 1 365 m,
- c) **ECOBIOIMG, s.r.o., Budmerice** – v roku 2023 realizovala 9 vrtov studní s celkovou dĺžkou 640 m, 4 vrty pre tepelné čerpadlo s celkovou dĺžkou 650 m a 6 hydrogeologických vrtov s celkovou dĺžkou 400 m,
- d) **ENVIGEO, a.s., Banská Bystrica** – v roku 2023 realizovala 1 hydrogeologický vrt s celkovou dĺžkou 90 m,
- e) **GreenGas DPB, a.s., Paskov, ČR, Divízia Slovensko – organizačná zložka** – v roku 2023 realizovala 8 vrtov pre tepelné čerpadlo v celkovej dĺžke 750 m,

- f) **Hydrodrilling s.r.o., Kuchyňa** – v roku 2023 realizovala 78 vrtov pre tepelné čerpadlo v celkovej dĺžke 10 000 m a vŕtanie 2 hydrogeologických vrtov o celkovej dĺžke 125 m,
- g) **Vladimír Sprušanský - OÁZA - Vŕtanie studní, Radimov** – v roku 2023 realizovala vŕtanie 6 studní o celkovej dĺžke 325 m,
- h) **GEP Vrty, s.r.o., Sliač** – v roku 2023 realizovala 6 vrtov pre tepelné čerpadlo s celkovou dĺžkou 780 m, 1 hydrogeologický vrt s dĺžkou 200 m,
- i) **Hydrostatik s.r.o., Nesluša** – v roku 2023 realizovala vŕtanie 5 vrtov pre tepelné čerpadlo v celkovej dĺžke 480 m a 3 vŕtané studne s celkovou dĺžkou 230 m,
- j) **AMAZON s.r.o., Nána** – v roku 2023 realizovala vŕtanie 232 vrtov pre tepelné čerpadlo s celkovou dĺžkou 23 200 m,
- k) **Profi Drill s.r.o., Plavecký Štvrtok** – v roku 2023 realizovala vŕtanie 1 studne s celkovou dĺžkou 80 m,
- l) **GEOVRTY-DRILLOCK s.r.o., Žarnovica** – v roku 2023 realizovala vŕtanie 2 prieskumných vrtov s celkovou dĺžkou 200 m,
- m) **VRTY, s.r.o., Nemšová** – v roku 2023 realizovala 7 vrtov pre tepelné čerpadlo s celkovou dĺžkou 830 m,
- n) **AQUAMIN s.r.o., Žilina** – v roku 2023 realizovala 1 čistenie geotermálneho vrtu s celkovou dĺžkou 1 800 m,
- o) **INGEO a.s., Žilina** – v roku 2023 realizovala 1 hydrogeologický vrt s celkovou dĺžkou 50 m,
- p) **PROGEO s.r.o., Žilina** – 2023 realizovala 1 hydrogeologický vrt s celkovou dĺžkou 65 m,
- q) **EKODRILL s.r.o., Zlín** – 2023 realizovala 1 hydrogeologický vrt s celkovou dĺžkou 80 m.

V súvislosti s realizáciou vrtných prác v roku 2023 pracovalo celkom 90 zamestnancov.

5.2.7 Vyhradené technické zariadenia

(Spracoval PhDr. Ing. Čulen)

5.2.7.1 Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach

Vydávanie oprávnení na činnosti na vyhradených technických zariadeniach po novelizácii banských predpisov v kompetencii úradu už nie je.

5.2.7.2 Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení

Vydávanie osvedčení revíznych technikov vyhradených technických zariadení (VTZ) po novelizácii banských predpisov v kompetencii úradu už nie je.

5.2.7.3 Prehľad významnejších VTZ

Významnejší počet VTZ sa používajú v organizácii NAFTA a.s., Bratislava, a to najmä sondy, plynové potrubia, separátory, tlakové nádoby, elektrické zariadenia a podobne v počte 2 140.

5.3 Banská záchranná služba

(Spracoval Ing. Gašparík)

V obvode pôsobnosti úradu je zriadená Hlavná banská záchranná stanica (HBZS) Malacky so sídlom na cvičnom Polygóne v Lozorne, ktorá je organizačne začlenená do NAFTA a.s., Bratislava. Zabezpečuje banskú záchrannú službu v organizáciách, ktoré vykonávajú vrtné a geofyzikálne práce z povrchu s možnosťou výskytu plynu, ropy alebo vody pod tlakom, ťažbu, úpravu alebo podzemné uskladňovanie kvapalných nerastov a plynov na území Slovenskej republiky.

V roku 2023 patrili do obvodu pôsobnosti HBZS Malacky organizácie NAFTA a.s., Bratislava, POZAGAS a.s., Malacky, ktoré vykonávajú banskú činnosť spojenú s podzemným uskladňovaním zemného plynu a s dobývaním zemného plynu, gazolínu a ropy a ENGAS s.r.o., Nitra, ktorá dobýva zemný plyn v DP Golianovo. HBZS Malacky metodicky riadi činnosť a kontroluje závodné banské záchranné stanice (ZBZS) NAFTA a.s., Bratislava a to ZBZS Západ a ZBZS Východ. Na základe objednávok vykonáva HBZS Malacky činnosť pre rôzne organizácie požadujúce služby technika požiarnej ochrany, výkon protiplynovej služby, servis dýchacej a oživovacej techniky alebo školenia zamestnancov v rozsahu činnosti HBZS.

HBZS Malacky mala v roku 2023 spolu **50** zásahov z toho **2** havarijné a **48** plánovaných nehavarijných.

K 31.12.2023 banský záchranný zbor NAFTA a.s., Bratislava evidoval **81** aktívnych banských záchranárov z toho 16 profesionálnych.

V obvode pôsobnosti úradu bola v sledovanom období zriadená Spoločná závodná banská záchranná stanica (SZBZS) so sídlom v Novákoch, ktorú kontrolovala HBZS v Prievidzi. Činnosť SZBZS v roku 2023 bola realizovaná v počte 10 členov banských záchranárov. V roku 2023 sa na bani Čáry nevyskytla mimoriadna udalosť, ktorá by si vyžiadala zásah HBZS v Prievidzi.

6 BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

(Spracoval Ing. Gašparík)

Ochrana životného prostredia pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom je zabezpečená už pri jej povoľovaní, nakoľko ku každému povoleniu týchto činností sa vyžadovalo vyjadrenie alebo súhlas orgánu ochrany prírody (príslušného Okresného úradu, Odbor starostlivosti o životné

prostredie v sídle kraja) podľa § 9, resp. § 13 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zámery na otvorenie veľkých ťažobných lokalít (napr. pri dobývaní štrkov a pieskov presahujúcich plošný záber 10 ha alebo objem ročnej ťažby viac ako 200 000 ton), alebo zámery na dobývanie určitých nerastov (ako napr. zemný plyn pri objeme dennej ťažby presahujúcej 50 000 m³) podliehali povinnému hodnoteniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Úrad v sledovanom období naďalej sledoval vývoj situácie súvisiacej s prehodnotením území sústavy NATURA 2000 – chránených vtáčích území a území európskeho významu, ktorým sa mal vyriešiť kolízny stav tejto sústavy s inými chránenými záujmami podľa platnej legislatívy SR.

V roku 2023 sa dobývanie lignitu na bani Čáry nevykonávalo.

Banské vody na bani Čáry v roku 2023 neboli čerpané.

Územné plánovanie

V rámci aktivít spojených s územným plánovaním tunajší úrad v roku 2023 vydával stanoviská k návrhom územných plánov obcí, k jednotlivým stavbám a stavebným zámerom posudzovaných z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie, ako aj z hľadiska ich vplyvu na obmedzenie dobývania výhradných ložísk a vplyvu na prevádzku podzemných zásobníkov zemného plynu. V niektorých prípadoch bol úrad nútený upozorniť spracovateľov návrhov územných plánov obcí na absenciu zákresu určených chránených ložiskových území a chránených území v územnoplánovacej dokumentácii. Za sledované obdobie úrad vydal celkom **500** záväzných stanovísk, stanovísk a vyjadrení, z toho k územným plánom obcí, miest a vyšších územných celkov spolu **185**, k projektom na realizáciu banskej činnosti, činnosti vykonávanej banským spôsobom a k iným projektom spolu **255**, k návrhom prieskumných území spolu **2**, k iným zámerom z hľadiska posudzovania ich vplyvov na životné prostredie plánovaným na ploche chráneného ložiskového územia alebo chráneného územia pre osobitné zásahy do zemskej kôry spolu **3** záväzné stanoviská a ku konaniam iných orgánov štátnej správy spolu **50** stanovísk.

V roku 2023 **nebolo určené nové chránené územie pre osobitné zásahy do zemskej kôry, nebol určený žiadny nový DP, nebolo určené žiadne nové CHLÚ.**

Bola vykonaná zmena - zväčšenie plochy DP Golianovo a zmena – zväčšenie plochy CHLÚ Golianovo. V roku 2023 nebola vykonaná zmena oprávnenej organizácie k DP na základe jeho zmluvného prevodu. V roku 2023 **nebol zrušený žiadny DP a ani CHLÚ.**

6.1 Odvaly, výsypky a odkaliská

Počet hald je uvedený v **tabuľke č. 47** a ich počet sa v porovnaní s rokom 2022 nezmenil.

Počet odkalísk s plošným rozsahom je uvedený v **tabuľke č. 48**.

Úrad v sledovanom období podľa zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov evidoval v kategórii B celkom **8** úložísk odpadov z ťažobnej činnosti, z toho **6** odvalov vzniknutých v súvislosti s výkonom banskej činnosti a **2** odkaliská z toho 1 vzniknuté v súvislosti s výkonom banskej činnosti a 1 vzniknuté v súvislosti s výkonom činnosti vykonávanej banským spôsobom. Údaje úradu o úložiskách odpadov z ťažobnej činnosti sú dostupné aj na adrese www.enviroportal.sk.

6.2 Rekultivácia plôch

V roku 2023 bola v rámci rekultivácie pozemkov ovplyvnených banskou činnosťou v DP Gbely I. organizáciou CIHELNA Gbely s.r.o., Gbely realizovaná navážka materiálu v množstve 11 952,59 t na zahladzovanie prejavov dobývania tehliarskej suroviny.

Ďalej organizácia NAFTA a.s., Bratislava zabezpečovala monitoring na ploche DP Gbely, kde sú raz ročne odoberané vzorky podzemnej vody z monitorovacích vrtov pre účel sledovania koncentrácie nerozpustných látok a realizovala likvidáciu sond v DP Gajary (sondy Jakubov 65 a Jakubov 71 - povrchové práce), v DP Plavecký Štvrtok I (sonda Jakubov 64 - povrchové a podpovrchové práce) a v CHÚ Plavecký Štvrtok (sondy Láb 117, Láb 41 a Láb 33 - podpovrchové a povrchové práce).

V sledovanom období organizácia Danucem Slovensko a.s., Rohožník zabezpečila realizáciu čiastočnej technickej rekultivácie ťažobného priestoru na ložisku nevyhradeného nerastu v k.ú. Podunajské Biskupice na ploche 12,0 ha spätným navázaním výkopovej zeminy.

6.3 Ochrana povrchu

Ochranu povrchu rieši tunajší úrad už pri povoľovaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom. Na ústne pojednávanie sa prizývajú dotknuté orgány štátnej správy kompetentné vo veciach ochrany životného prostredia, ochrany vôd, ochrany ovzdušia, ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesného pôdneho fondu, územného plánovania a pod.. V podmienkach rozhodnutí o povolení činností sa zohľadňujú vznesené relevantné požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy a oprávnené požiadavky účastníkov konania.

V Bratislave 14. marca 2024

Správu spracoval z hlásení jednotlivých ťažobných subjektov kolektív zamestnancov OBÚ v Bratislave pod vedením hlavného obvodného banského inšpektora.